EUROPOS SĄJUNGOS
TEISINGUMO TEISMAS

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 52/25
2025 m. balandžio 29 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-181/23 | *Komisija / Malta (Pilietybės suteikimas investuotojams)*

Sąjungos pilietybė: Maltos pilietybės suteikimo investuotojams programa prieštarauja Sąjungos teisei

Sąjungos pilietybė negali būti įgyjama sudarius komercinį sandorį

Nors valstybės narės pilietybės suteikimo ir netekimo sąlygų apibrėžimas priklauso nacionalinei kompetencijai, ši kompetencija turi būti įgyvendinama laikantis Sąjungos teisės. Pilietybės ryšys su valstybe nare grindžiamas specialiu solidarumo, lojalumo ir valstybės ir jos piliečių teisių ir pareigų abipusiškumo santykiu. Suteikdama savo pilietybę, taigi automatiškai – Sąjungos pilietybę, tiesiogiai mainais už iš anksto nustatyto dydžio investicijas ar mokėjimus pagal komercinio pobūdžio procedūrą, valstybė narė akivaizdžiai pažeidžia šiuos principus. Tokia „prekyba“ piliečio statusu yra nesuderinama su Sutartyse apibrėžta pagrindine Sąjungos pilietybės koncepcija. Ji pažeidžia lojalaus bendradarbiavimo principą ir kelia pavojų valstybių narių tarpusavio pasitikėjimui jų pilietybės suteikimu, kuriuo vadovautasi Sutartyse įtvirtinant Sąjungos pilietybę.

2020 m. liepos mėn. iš dalies pakeitus Maltos pilietybės įstatymą, Malta priėmė teisinį reglamentavimą[1], kuriame nustatytos „Maltos pilietybės taikant natūralizaciją už išskirtines paslaugas atliekant tiesiogines investicijas“ (2020 m. pilietybės suteikimo investuotojams programa) įgijimo sąlygos[2]. Pagal šią programą užsienio investuotojai galėjo prašyti būti natūralizuoti, jeigu atitinka tam tikras sąlygas (daugiausia finansinio pobūdžio).

Komisija manė, kad ši programa, pagal kurią pilietybė natūralizacijos tvarka už iš anksto nustatyto dydžio mokėjimus ar investicijas buvo suteikiama asmenims, neturintiems realaus ryšio su Malta, pažeidžia Sąjungos pilietybės taisykles[3] ir lojalaus bendradarbiavimo principą[4]. Todėl ji šiai valstybei narei Teisingumo Teisme pareiškė ieškinį.

Teisingumo Teismas nusprendė, kad nustatydama ir įgyvendindama 2020 m. pilietybės suteikimo investuotojams programą, panašią į **prekybą** valstybės narės pilietybės suteikimu, taigi ir Sąjungos piliečio statusu, **Malta pažeidė Sąjungos teisę**.

Teisingumo Teismas priminė, kad kiekviena valstybė narė gali laisvai nustatyti sąlygas, pagal kurias ji suteikia arba atima savo pilietybę. Vis dėlto šia laisve turi būti naudojamasi **laikantis** Europos Sąjungos teisės. Nei Sutarčių tekstas, nei jų struktūra neleidžia jomis remiantis daryti išvados apie jų rengėjų norą, kiek tai susiję su valstybės narės pilietybės suteikimu, numatyti pareigos laikytis Sąjungos teisės išimtį.

Europos Sąjungos pilietybė užtikrina laisvą judėjimą bendroje laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje. Ši bendra erdvė grindžiama dviem pagrindiniais principais: valstybių narių tarpusavio pasitikėjimu ir nacionalinių sprendimų tarpusavio pripažinimu. Europos Sąjungos pilietybė įkūnija esminį valstybių narių solidarumą, grindžiamą abipusių įsipareigojimų visuma. Taigi pagal lojalaus bendradarbiavimo principą kiekviena valstybė narė privalo nesiimti jokių priemonių, kurios galėtų pakenkti bendriems Sąjungos tikslams.

Todėl **valstybė narė negali suteikti savo pilietybės – taigi ir Sąjungos pilietybės – mainais už iš anksto nustatyto dydžio mokėjimus ar investicijas, nes tai iš esmės reiškia, kad pilietybės įgijimas padaromas tik**

komerciniu sandoriu. Tokia praktika neleidžia nei nustatyti būtino valstybės narės ir jos piliečių solidarumo ir lojalumo ryšio, nei užtikrinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo, todėl ja pažeidžiamas lojalaus bendradarbiavimo principas.

PRIMINIMAS: Ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo valstybei narei, kuri neįvykdė iš Sąjungos teisės kylančių įsipareigojimų, gali pareikšti Komisija arba kita valstybė narė. Teisingumo Teismui konstatavus, kad įsipareigojimai neįvykdyti, atitinkama valstybė narė privalo nedelsdama įvykdyti jo sprendimą.
Jeigu Komisija mano, kad valstybė narė neįvykdė to sprendimo, ji gali pareikšti naują ieškinį dėl piniginių sankcijų taikymo. Tačiau, jei Komisijai nepranešama apie direktyvą į nacionalinę teisę perkeliančias nuostatas, jos siūlymu Teisingumo Teismas gali paskirti piniginę sankciją jau pirmajame savo sprendime dėl įsipareigojimų neįvykdymo.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas sprendimo tekstas ir jo santrauka, jeigu rengiama, nuo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo Stefaan van der Jeught ✆ (+352) 4303 2170.

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami „Europe by Satellite“ ✆(+32) 2 2964106

Likite su mumis!

[1] 2020 m. Pilietybės suteikimo už išskirtines paslaugas nuostatai, priimti 2020 m. lapkričio mėn. pagal Maltos pilietybės įstatymo, iš dalies pakeisto 2020 m. Pilietybės įstatymu, 10 straipsnio 9 dalį.

[2] 2020 m. nuostatų III ir IV dalyse buvo detalios taisyklės, reglamentuojančios prašymų suteikti pilietybę natūralizacijos tvarka už išskirtines paslaugas dėl nuopelnų ir tiesioginių investicijų į Maltos ekonominį ir socialinį vystymąsi nagrinėjimą.

[3] SESV 20 straipsnis.

[4] ESS 4 straipsnio 3 dalis.